

F

oto en memo

De kop van het Eiland

Het Eiland is al een heel oude benaming voor dit gebied. De naam heeft het te danken aan het feit dat de straat gelegen is op een rivierduin. Logisch dat in een tijd waarin de stad nog vanwege de open verbinding met zee te maken had met eb en vloed, de bewoners ervoor kozen om zich op de hoogste punten te gaan vestigen. Oorspronkelijk lag dit gebied nog buiten de stad Hasselt, maar toen in de vijftiende eeuw vanwege de bevolkingsgroei stadsuitbreiding moest plaatsvinden, kwam het binnen de stadsmuren te liggen. Diezelfde muren die de stad tegen vijandelijke legers moesten beschermen, deden in de zestiende en de daarop volgende eeuwen tevens dienst als waterkering. Na de aanleg van de Afsluitdijk ging deze functie verloren. Rudiementen van de muren zijn echter nog steeds aan de waterzijde zichtbaar.

Op de plaats waar de fotograaf bij het maken van zijn prent heeft gestaan was eens de Enkpoort gelegen. Ze vormde één van de drie hoofdpoorten van de stad.

Het Eiland was ook in

chiekerk verrees.

Op deze foto, die van voor 1919 dateert, is daar nog niets van te merken. Het is nog de tijd van voor de aanleg van de bovengrondse elektriciteitsleidingen. De lantaarn links zal

Eiland, Hasselt, H. H. Stede.

religieus opzicht een belangrijke plaats. Hier was de Heilige Stede gelegen. Op de foto is dat het terrein met de rechts op de voorgrond staande bosschage. Hier werden vanaf het eind van de negentiende eeuw de jaarlijkse processies gehouden. Daarmee werd het voor het katholieke volksdeel zo'n belangrijk punt, dat in de jaren dertig op deze plek ook de paro-

us wel een petroleumlamp hebben bevat. De daarmee samenhangende schaarse verlichting zorgde voor een aparte sfeer. De geringe lichtopbrengst was er de oorzaak van dat 's avonds Hasselt een duistere aanblik bood. Als het niet nodig was, begaf men zich na zonsopgang, liever niet op straat, met als gevolg dat met het inval-

Nummer 36

Inhoud

De kop van het Eiland

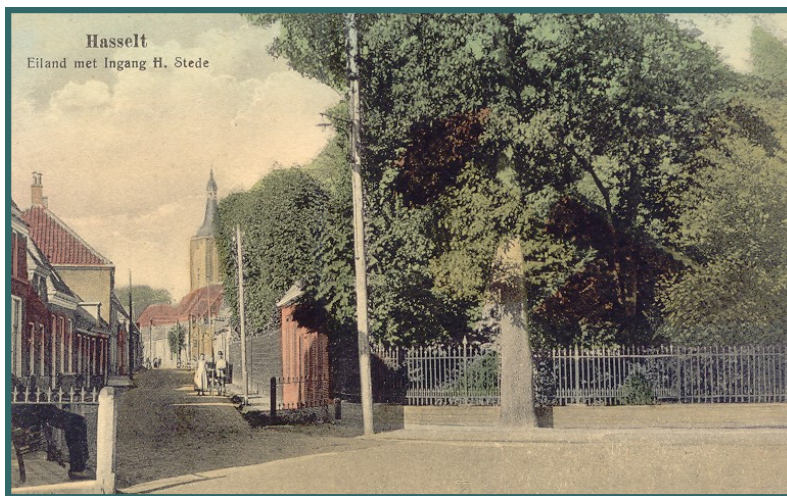
Colofon

Foto en memo

Samenstelling en tekst:
Frits Schmidt

Foto's:
Collectie Schmidt

Zo zag Hasselt er eind negentiende tot aan het midden van de twintigste eeuw uit

len van de duisternis ook de stilte over Hasselt begon te vallen. Op de achtergrond is vaag de sluisbrug nog te zien. Omstreeks 1900 had er nog een houten brug gelegen. Die is op deze foto al vervangen door een ijzeren.

Op deze kaart is ook hier goed te zien dat de stoep tot het private domein werd gerekend.

Allerlei ijzeren hekken schermden het privé bezit af.

In een tijd waaruit het verkeer hoofdzakelijk bestond uit paard en wagen en een enkele fietser kon de voetganger zich ook veilig op straat bewegen.

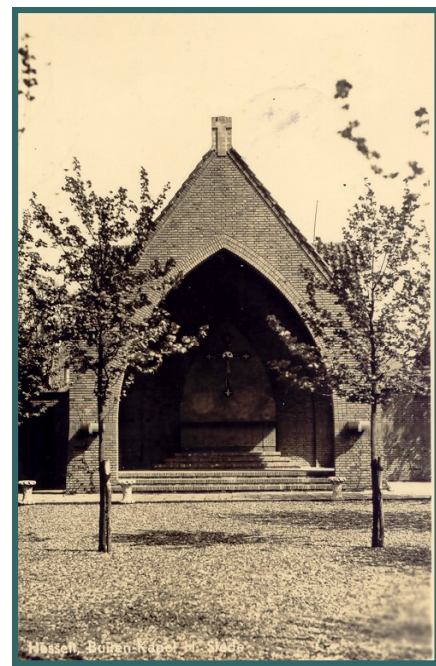
Op deze foto is op de achtergrond nog een paard en wagen te zien. Tegenover de Heilige Stede dreeven de gezusters Ridderinkhof een snoepwinkeltje.

De foto boven dateert uit 1923. Inmiddels is in de stad een bovengronds elektriciteitsnet aangelegd. Beter dan op de vorige foto is hier de ijzeren sluisbrug te zien. De hoek van het Eiland met de huidige Eikenlaan komt hier beter in beeld dan op de vorige foto. Duidelijk is de rijke bebossing van de Heilige Stede te zien.

Tien jaar later om precies te zijn in 1932-1933 was hier weinig meer van over. De bomen sneuvelden om plaats te maken voor de nieuwe parochiekerk en de nieuwe pastorie. Het ontwerp was van Ruberg. Hij maakte er geen vlak onopvallend bouwwerk van, maar juist een gebouw met een zelfbewuste uitstra-

ling. Katholieken mochten er zijn; ook in Hasselt. Een stuk doorlopen emancipatie werd ermee tot uitdrukking gebracht. Gelijktijdig met deze bouw werd ook in de Heilige Stede zelf een nieuwe kapel gebouwd. Daarbij werd dezelfde bouwstijl gehanteerd als bij de bouw van de parochiekerk.

Bijna gelijktijdig met deze

bouw kwam in 1933 op de hoek aan de overkant van het kruispunt de nieuwe kruidenierswinkel "De Vlijt" van L. van Steenhuizen gered.

